

Nagy dolgot művel az, aki bírja erővel, aki mindig felövezve, készen áll, aki nem fárad el. Bizony sokszor elfáradok magam is. Ilyenkor szívből hálát adok minden testvéremért, aki segít a csüggedtség óráiban. Képzletben mellém lép egy hatgyermekes spanyol apa, aki elmondja, hogy milyen nehézségei vannak az embernek, ha a szelídség útjára lép; egy New York-i egyetemi tanár kifejezi azt a reményét, hogy egy eljövendő egyetemes zsinat majd határozottan állást foglal az erőszakmentesség mellett; megkapom J. levelét a börtönből, amelyben azt írja, hogy az elkezdett úton végig kell menni és nem szabad elcsüggedni. Folytathatnám még tovább, sokáig. Mi lenne az emberből, ha nem lennének testvérei!

Végezetül még egy gyakorlati elvet említék. Példákból láthatjátok, hogy a jelen helyzetben nem kívánatosak a mártírok. A tanúságtevő emberek nem sziklával találják magukat szembe, hanem párnázott falakkal. Nem ácsolnak keresztet a

Golgotán, hanem bolondot csinálnak az igyekvő emberből, és így megérjük az öregkort. Nincs eretnekégetés. A társadalom nem taszít el, hanem inkább kiszívja a levegőt a környezetemből. Minden attól függ, bírom-e a párnázott falú, légüres teret. Van elég feladat az életben, ott van a munkahely, ott van a család, meg még az elvégzésre váró apostoli munka. A puha, langyos közegben könnyen leáll az ember, de az is lehet, hogy az idegei mondják fel a szolgálatot a környező tompa, de mégis idegfeszítő csendben. *Alaposan meg kell szerkesztenem az életemet*, mert lehet, hogy 70 éves koromig kell tudnom hordani a készenlét derékszíjait, és 70 éves koromban kell tudnom fiatalosan megmozdulni és indulni golgotai tanúságtevésre. Honnan lesz akkor erőm?

Magányos hosszútávfutásra is be kell tudni rendezkedni. Meg kell találni a jó, egyenletes, kapdosás nélküli tempót, ha egyszer a körülmények úgy kívánják. Tudni kell

időnkint lazítani is, ha egyszer 70 évig kell bírnom. Takarékra kell venni az energiáimat, hogy jusson belőlük holnapra és holnaputánra is. Szükség van apró örömökre, belső békességre, nagy-nagy könnyűségre. Ki kell dobálnom az életemből a ballasztokat, hogy érezzem: velem az Isten, boldog vagyok, biztonságban élek Benne. Azt hiszem, nem megalkuvás ezt mondani. Az embernek csak egy élete van. Ha ezt az egy életet egészében odaadom Istennek, akkor már csak a körülmények és a célszerűség dönti el, hogy egyszerre adom-e oda Neki, vagy darabonként. Talán ez az utóbbi a nehezebb, mert hosszabb a virrasztás, hosszabb az éberség ideje.

Virrasszunk, testvérek! Éberségben és készenlétben várjuk felövezve Urunkat!

(A következő lépés c., Tápiószőlőben, 1981-ben elhangzott előadás részlete)

Örülni a más örömének

Az olimpia alatt egy férfi a tokiói metrón tíz embert késelt meg: áldozatul – ahogyan a rendőröknek elmondta – „boldognak tűnő nőket” szemelt ki.

Ilyet hallva az embernek eszébe jut a jelentős valószínűséggel bíró vicc, mely szerint az irigy ember nem azt kéri a jó tündértől, hogy ő is jusson egy tehénhez, mint a szomszédja, hanem azt, hogy azé is dögöljön meg.

Miért nem tudunk örülni a más örömének? Miért zavar bennünket, ha a másik ember boldog?

Miközben ezeket a sorokat írom, szinte hallom az indulatos ellenvetéseket: Hogyan lehetne örülni azok örömének, akik tisztességtelen módon, másokon átgázolva, érdemtelenül jutottak a fokozott elégedettségüket megalapozó pénzhez, vagyonhoz, pozícióhoz, befolyáshoz, sikerhez? És mi van a kárörvendőkkel, akiket a másik ember baja, vesztesége, kudarca tölt el örömmel?

Természetesen nem az ilyen esetekre gondoltam, hanem azok örömeire, akikről joggal feltételezhető, hogy a mindenképp való, mindenkit feltétel nélkül szerető, mindenütt jelenlévő, nagyvonalú és megbocsátó Isten együtt örül velük.

Az ilyen egyének tiszta szívből fakadó boldogsága fényt hoz a gyakran elsötétülő emberi világba. Ők nem elvenni akarnak, hanem adni: azt szeretnék, ha körülöttük minden ember boldog lenne, ha mindenki velük együtt örülne, s erre törekednek is, ezért tesznek is.

Mennyivel egyszerűbb, s célravezetőbb lenne, ha utat engednénk az öröm, a szeretet áramlásának, ha

átadnánk magunkat az általuk való kellemes ringatózásnak, mint azokat messziről irigykedve, gonosz szemmel nézni, megpróbálva az útjukba gátakat emelni.

A másik öröméhez való pozitív hozzáállásra már kisgyermekkorban tanítani kellene a nyiladozó értelmű emberpalántákat, ehelyett ellenkező előjelű tendenciákat figyelhetünk meg. Sok családban azzal igyekeznek egy szem gyermekük kedvét elvenni a kistestvér követelésétől, hogy az eljövendő „sötét jövővel” ijesztgetik, amelyben osztoznia kellene testvéreivel a játékokon, valamint a szülők és a nagyszülők figyelmén, szeretetén: ezzel jó eséllyel megalapozva egy irigy, önző jellem kialakulását.

A többgyerekes családok jelentős részében pedig az jött divatba, hogy a testvérek jeles napjai alkalmából nemcsak az ünnepelt kap ajándékot, hanem valamennyi testvér, hogy egyik se érezze mellőzve magát: *ahelyett, hogy megtanítanák őket együtt örülni azzal, akinek éppen születésnapja/névnapja van.*

Valóban igaz tehát, hogy mint annyi mindennek, úgy egy szeretetteljesebb, együttérzőbb, boldogabb emberi világnak a megalapozása is gyermekkorban kell, hogy kezdődjön.

Kövágóörs, 2021. szeptember 6.

Zámbó Zoltán